

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

№ 66.

Kwartalnie kosztuje złr. 4 Konw. Mon. miesięcznie złotych sześć.

WTOREK 21 Marca 1848 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła pou. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rozne uwagi.
19	6 27 2.	72 -0.	81.	89	Pn. Wschodni słaby	Pochmurno
	2 2.	97 +6.	93.	19	Pn. Wschodni "	"
	10 2.	79 +2.	02	41	Wschodni "	Pogoda

Ogłaszając Prenumeratę na następny Kwartał, Redakcyja GAZETY KRAKOWSKIEJ uprasza Szanownych Abonentów o wczesne zapisywanie się; po 6 Kwietnia bowiem zgłaszający się mogliby niekompletne otrzymać exemplarze, gdyż taka tylko liczba odbijać się będzie, jaka się po dzień ten potrzebną być okaże. Prenumerować można we wszystkich Urzędach i na Stacjach pocztowych. — Co do Gazety, ta dla ważnych wypadków tegoczesnych, odtąd li politycznym wiadomościom przeznaczoną będzie; obwieszczenia zaś rządowe i doniesienia prywatne o ile nie są nagłacemi, dwa razy na tydzień t. j. we środę i w sobotę w dodatku dołączane być mają. — Życzący odbierać gazetę w domu, płacą o 1 Złp. więcej kwartalnie.

Nro 870 Praes.

K u n d m a c h u n g.

In Berücksichtigung des noch immer sichtbaren Mangels an den ersten Lebensbedürfnissen wird vom Tage der gegenwärtigen Kundmachung die Einhebung der allgemeinen Verzehrungssteuer und des Gemeindeforschlags in der Stadt Krakau von den nachbenannten Artikeln auf unbestimmte Zeit eingestellt, und zwar:

- Tariffpost 40. Gemüse und Küchenwaaren.
- Tariffpost 43. Frische oder gefaltene Butter = Schmalz und Gänsefett.
- Tariffpost 46. Frische Käse oder sogenannter Topfen.
- Tariffpost 47. Milch.
- Tariffpost 48. Eier.

Welches hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Krakau den 20 März 1848.

MORITZ GRAF DEYM
k. k. Hofkommisär.

Ner 870 Praes.

OBWIESZCZENIE.

Ze względu, na dający się czuć niedostatek artykułów do pierwszych potrzeb życia należących, z dniem niniejszego ogłoszenia pobór ogólnego podatku konsumpcyjnego niemniej dopłaty miejskiej w mieście Krakowie co do następnych artykułów na nieoznaczony czas zawieszonym zostaje i tak:

- Pozycya 40. Jarzyny i ogrodowizny kuchenne;
- Pozycya 43. Masło świeże i solone, topione, niemniej szmalc gesi;
- Pozycya 46. Sér i twaróg;
- Pozycya 47. Mleko;
- Pozycya 48. Jaja.

Co niniejszém do powszechnéj podaje się wiadomości.

Kraków d. 20 Marca 1848 r.

MAURYCZY Hr. DEYM.
C. K. Kommissarz Nadworny.

Ner 3362.

OBWIESZCZENIE.

Powziąwszy wiadomość, iż uwolnienie Więźniów politycznych w Krakowie na dniu 17 tego miesiąca wykonane dało powód do złośliwego rozsiewania rozmaitych fałszywych wieści, C. K. Urząd Cyrkularny widzi się obowiązany zawiadomić mieszkańców Okręgu, iż uwolnienie rzezonnych Więźniów za wstawieniem się Obywateli Miasta Krakowa w drodze łaski C. K. Rządu nastąpiło, przy czém Mieszkańcy Miasta tegoż wspaniałomyślność Rządu uznając, przejęci wdzięcznością tak wzorowo się zachowali, iż JW. C. K. Kommissarz

Nadworny Hrabia DEYM był spowodowanym, odezwą swą z dnia 18 t. m. oświadczyć Im publicznie swoje podziękowanie.

C. K. Urząd Cyrkularny wzywa przeto Mieszkańców Okręgu a w szczególności Włościan, aby sprzecznym temu zawiadomieniu wieściom nie wierzyli, z drogi prawnego porządku, posłuszeństwa i powinności swoich ku Władzom i Zwierzchnościom nie zbaczali, słowem uczciwie i spokojnie się zachowywali.

Kraków dnia 20 Marca 1848.

Wilhelm Baron Krieg.
C. K. Starosta Cyrkularny.

Wiadomości krajowe.

— Wiedeń 18 Marca. —

J. C. K. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z d. 17 marca raczył nakazać utworzenie odpowiedzialnej rady ministrów, celem wykonania i przeprowadzenia Najwyższym patentem z 15go marca b. r. objętych zasad reform zamierzonych.

Rada ta ministrów będzie się składać z Ministra spraw zagranicznych i domu cesarskiego; i z ministrów: spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, finansów, i wojny.

W Radzie Ministrów przewodniczyć będzie prezes od J. C. K. M. przeznaczony.

J. C. K. Mość upoważnił najwyższego kancelarza do oświadczenia Obywatelom mieszkańcom stólcznego i rezydencyonalnego Miasta swoje najwyższe zadowolenie z gorliwego przykładania się w dniach ostatnich wypadków, do przywrócenia spokojności i porządku publicznego, do czego się najwięcej, nowo utworzona Gwardya Narodowa wspólnie z młodzieżą Akademicką i szkoły politechnicznej przyczyniła. W końcu dodaje Najwyższy kancelarz, iż J. C. K. Mość spodziewa się, że i nadal to samo przywiązanie i zamiłowanie w utrzymaniu spokojności publicznej objawiać się będzie.

J. C. K. Mość Najwyższem postanowieniem z d. 17 b. m. rozkazał raczył, aby wexle od 13 do 18 marca mające być przyjęte albo wypłacone, i 20 jeszcze prezentowane były w całej mocy prawa swego.

Gazeta Wiedeńska w swoim najnowszym artykule z d. 18 marca, dzieli powstanie na dwie części: do pierwszej liczy spokojnych większość stanowiących Wiednia mieszkańców, którzy jako dobrze myślący, prawdziwą miłością ojczyzny zagrzani, zanieśli prośbę o bezzwłoczną reformę dotychczasowego zarządu krajowego; do drugiej zaś podpalaczy i innych wyrzutków społeczeństwa, którzy rzucają się na fabryki i mieszkania swoich chlebowców, łupili po przedmieściach, i za rogatkami miasta, dopuszczając się najchamiebniejszych czynów, którym zupełnie przeszkodzić, dopiéro zawiązana gwardya narodowa, nie była jeszcze w stanie. Pomimo to, wielu z tych złoczyńców zostało na gorącym uczynku schwytyanych, i w ręce sprawiedliwości oddanych.

Deputacya od Węgierskiego sejmu do J. C. K. Mości wyprawiona, z prośbą jednomyślnie uchwaloną o jak najspieszniejsze najwyższe przyzwolenie niezbędnych reform w całej administracji krajowej, przybyła tutaj d. 5 marca, to jest w najważniejszej chwili wypadków w stolicy, i była przyjęta od ludności miejscowej z najwyższymi oznakami radości, i sympatyi. Nazajutrz też deputacya udała się uroczystym pochodem do pałacu Césarskiego, gdzie od Jego C. K. Mości najlaskawszego doznała przyjęcia.

W uzupełnieniu swojego poprzedniego artykułu, Redakcyja Gazety Wiedeńskiej, dodaje: że opuszczoną jedną pozycyą w życzeniach ludu, ma sobie teraz za obowiązek przytoczyć, to jest: iż opinia publiczna oświadcza się za emancypacyą żydów, 70 część ludności Austrii stanowiących. Zdanie to

podziela Redakcyja powyższego dziennika w całym znaczeniu, dodając, iż się spodziewa, że nikt o jej szczerých życzeniach wątpić nie zechce.

Wiadomości zagraniczne.

— Paryż 13 Marca. —

Nowy minister finansów p. Garnier Pagés wywołał swojemi nowemi operacyami skarbowemi, polemikę dzienników opozycyjnych, które mocno naganiając postępowanie Rządu tymczasowego pod względem względem, nienajlepszą mu przyszłość wróżą do czego się najwięcej przyczynia aż 50 małych i większych politycznych klubów, które wszystkie za cel sobie obrały obalenie tymczasowego Rządu.

Dziennik *National* powstaje przeciw licznym wynoszeniom się z Paryża mających osób, które powodowane bezzasadną obawą, i swoim samolubstwem, dają popoh do naszych niespokojności łatwowiernym, gdy tymczasem cała ludność spieszy w pomoc tymczasowemu Rządowi, płacąc dobrowolnie naprzód podatki, dla zasilenia skarbu, i starając się zatrudnić rzemieślników zerobku szukających, w końcu dodaje tenże dziennik, że gdyby monarchia była dłużej trwała, toby i tak finansowa katastrofa niemniej była nieochybną jak niniejsza.

Generał Subervic, wiekiem obarczony złożył swoje urządowanie, tymczasowym jego zastępcą jest p. Arago; przyszłym ministrem wojny ma być generał Magnan.

Rządowi kommissarze w Lianoges wypuścili wszystkich uwięzionych za niespokojności w Buzançais szniecone.

Minister spraw wewnętrznych, p. Ledru Rollin właśnie wydał do kommissarzy rządów departamentowych okólnik instrukcyje zawierający, z której treść wyjmujemy. 1) pełnomocnictwa panu dane są nieograniczone; 2) pan reprezentujesz władzę wykonawczą, dla tego siła zbrojna pod pańskimi zostaje rozkazami; 3) co do gwardyi narodowej będziesz pan nad tém czuwał, aby obiór oficerów, zaczynając od rang wyższych, przez nią samą uskutecznionym był bez żadnego względu; 4) co do wyborców na zgromadzenie narodowe będziesz pan czuwał, aby tylko nowi członkowie odznaczający się światłem, dobremi obyczajami i poświęceniem dla dobra ogółu obrani byli, od ich bowiem mądrości i przeczorności na doświadczeniu opartéj przyszłe szczęście Rzeczypospolitej zależy.

Jako kandydatów w okręgach Paryża na przyszłe zgromadzenie narodowe, wymieniają już teraz: Wiktora Hugo, Marrasta, Bastida, Flocona, Ludwika Blanc, Wołowskiego, Blanqui i Emila Girarda. W departamentach podobnie wielu redaktorów pism peryodycznych podaje się na listę kandydatów. Cabet, który dotąd z swojemi komunistycznymi urojeniami, nie wielkiego doznawał powodzenia, ma jednakowoż mieć nadzieję być obranym równie jak i Considerant, Lamenaïs i Beranger. Michel Chevalier ma zamiar w departamentach także wystąpić, jako kandydat. Dziennik *Ale-*

lier redagowany przez samych tylko rzemieślników wymienia następujących kandydatów na wybory pa-
rzyckie: 1) współczłonkowie rządu tymczasowego; 2) naczelnicy socyalnych i filozoficznych szkół tutejszych, jako to: Laménais, Cabet, Considerant, Roches i Piotr Leroux. 3) osmnastu rzemieślników, między którymi: Carbon kamieniarz (który od r. 1820 należy do grona redaktorów wspomnianego dziennika); Al. Prodiguoir cieśla, który kilka dzieł o reformie stanu rzemieślniczego napisał; M. Leonard, drukarz, który w r. 1839 przez sąd parów wskazany został, Leroth, złotnik, jeden z założycieli stowarzyszenia wyrobników; i Sovary, szwec.

— Londyn 11 Marca. —

Ludwik Filip obrał dla siebie i swojej familii Claremont, na pobyt, dokąd się już sprowadził. Ma on zamiar osiąść w Twickenham nad Tamizą w bardzo przyjemnej okolicy niedaleko Londynu, i nabyć tam dom na własność, w którym dawniej, nim jeszcze był królem, mieszkał. *New-York-Herald* donosi pod 20 lutego, że Ludwik Filip wyprawił agentów swoich do północnej Ameryki, dla zakupienia tam realności gruntowych dla swojej familii, w razie gdyby też po jego śmierci z Francji wygnaną być miała; miał także być król zakupić amerykańskich papierów za milion dolarów.

— Kopenhaga 10 Marca. —

Król duński trzema swojemi rozporządzeniami ogłosił wolność druku w swoich trzech księstwach.

— Madryt 29 Lutego. —

Gabinet przedsięwzię wszystkie środki stosowne dla utrzymania porządku publicznego. Jeżeli by jakie poruszenie miało w Hiszpanii miejsce, w takim razie wszyscy są tego pewni, raczej na prowincyi jak w stolicy się rozpocznie. Mniejszość progresistowska w izbie deputowanych coraz silniej i ostrzej się odznacza, zdaje się, że wiadomości z zagranicy dodają jej pewności, na której dotąd zbywać jej musiało. Gabinet jednak nie poważał się dotąd popełnić żadnych kroków arbitralnych, nie powiększono nawet zwykłych środków bezpieczeństwa.

Zaledwie wczoraj po południu otwartem zostało posiedzenie kortezów, gdy prezes rady ministrów wszedł na trybunę i odczytał akt następujący: — „Do kortezów: Ponieważ w sąsiednim wielkim i potężnym narodzie zaszły wypadki niesłychanie ważne, rząd hiszpański musi być przygotowanym na wszystko. Jakkolwiek neutralny zupełnie, musi jednak czuwać nieustannie nad tronem królowej Izabelli II. i nad instytucjami kraju. Trwając w systemacie prawności przez siebie zapowiedzianym, widząc, że okoliczności każą mu mieć się na baczności, zwrócił najprzód swoją myśl do kortezów, by te udzieliły mu siły której może potrzebować będzie, gdy kortezy zgromadzonemi nie będą, nie chcąc nigdy szukać jej w środkach prawu przeciwnych. Rząd nie ma żadnej obawy o sprawę Hiszpanii, o sprawę jej instytucyj lub porządku. Ale odpowiedzialność jego tym większą by była, gdyby przez zapomnienie lub zaniedbanie obowiązków, mogło wyniknąć niebezpieczeństwo dla tych najświętszych interesów. Rząd już raz poprzednio oświadczył zgromadzeniu prawodawczemu, iż żadne lekkomyślne

powody ani względy mało znaczące nie sprowadzą go z drogi tolerancji i prawności. O ile możności unikać będzie użycia środków, jakie mu w ręce odda zatwierdzenie przedstawionych dziś kortezom projektów do prawa. Gdy jednak wszystkie środki roztropności wyczerpanemi zostaną, wówczas bronieć go będzie potężna tarcza prawnego upoważnienia, a jeżeli w jakim niespodziewanym wypadku przyjdzie do walki, zapewnić zdoła tryumf sprawie mu powierzonej. Ten cel ma rząd na widoku, przedstawiając kortezom zatwierdzone przez królowę projekta do prawa, przekonany, że gdy chodzi o obronę tronu, instytucyj, niezależności kraju, nieetykalności territorium i o pokój publiczny, pomiędzy wszystkimi członkami zgromadzenia narodowego, równie obowiązani do obrony i utrzymania tych świętych przedmiotów, jednomyślnie panować będzie. — Dan w Madrycie 27 lutego 1848 r. — Xiążę Walencyi.“

Rozmaitości.

J E M M A P E S.

(1792 r.)

(Ciąg dalszy.)

Trzecia kolumna, posuwająca się szerokim i zarostym wąwozem lasu Flance, napadnięta niespodzianie przez ośm szwadronów austryackich, staje, cofa się i chroni za domami wioski. Wachanie to udziela się kolumnom z prawej i z lewej strony. Co chwila rzędzieją szeregi. Czoła kolumn cofają się na tyły. Młode bataliony, nie tyle sposobne do czekania nieruchomego co do szybkiego poskoku na śmieci, zaczęły się rozstrajać i kupić w gromady niekształtne, co jest wskazówką i zwykłą przepowiednią ucieczki. — Dumouriez, ze szpadą w ręku, wiódł okiem, gestem i głosem czoła pierwszych batalionów na prawej stronie. Opuszczając wyborowe wojsko, które obecnością swoją zagrzewał, w chwili kiedy dochodziło pierwszej reduty, niezawodnie pociągnąłby je w tył za sobą. Posęła młodego Baptyste Renard dowiedzieć się co naczy nieład który postrzega. Nieustraszony Baptysta galopem przebiega przestrzeń dzielącą dywizję Dumouriez od lasu Flance. Po drodze, zbiera jazdę francuzką i wyprawia ją na pomoc rozbitej kolumnie. Już też jazda austryacka, wybiegając na płaszczyznę siała trwogę i zamięszanie na tyłach francuzkich kolumn atakowych. Cała brygada generała Drouin, pocięta, porażona, rozproszona się. Clairfayt, ze szczytu swojego stanowiska, z kądem panował wszystkim atakom Francuzów, postrzega ogromny odpływ jak i brygada Drouin sprawia na równinie bezładnym odwrotem. Rzuca więc w tę stronę całą masę jazdy swojej. Natarcie to, straszliwe dla nowych batalionów, rozprasza je, rozbija, i w połamanych szczątkach spędza aż na pierwszą linię.

Zginąłby ze szczerem, środek, cały pociągnięty wkrótce w ten prąd trwogi i zamięszania, gdyby xiążę Chartres, bijący się na przodzie, nie był się odwrócił i nie zobaczył na lewo tej klęski batalionów swoich. Natychmiast, zwracając konia ranionego już w udo odłamem granatu, rzuca się

z pałaszem w rękę, a za nim brat jego xiążę Montpensier, młodsza siostra Fernig i garstka adjutantów, wskrós nieprzyjacielskich huzarów. — Przebywa płaszczyznę, torując sobie drogę wystrzałami z pistoletów, i wpada w najzwartszą bitwę, pośród szczytków cofającej się brygady. Głos młodego jenerała, promień zwycięstwa strzelający z twarzy towarzyszącej mu garstki oficerów, wstyd jakiego doznają żołnierze strwożeni, widząc że szesnasto-letnia dziewczyna, z pistoletem w rękę, wyrzuca im że uciekają przed niebezpieczeństwem z którego ona żartuje, proch i krew na twarzy xięcia Montpensier, błagania oficerów którzy ze spadną w rękę rzucają się na tyły swoich kompanii i wyzywają żołnierzy aby po ich ciałach przejść odważyli się, zawieszają ucieczkę i skupiają około sztabu młodego xięcia garstkę ochotników ze wszystkich batalionów. Szykuje on ich na pędce, zachęca, pociąga za sobą. „Nazywać się będziecie batalionem Jemmapes, a jutro batalionem zwyciężkim, woła do nich, bo zwycięstwo w waszych leży szeregach!“

W środku tego oddziału kazał stanąć pięciu chorągwiom pięciu rozbitych batalionów, których szczytki tę kolumnę składają. Posuwa ją przy okrzyku: *Niech żyje Francya!* Wapięra ją, przebywszy znowu płaszczyznę, rozpaczną szarżą całej kawalerii środkowego korpusu na szwadrony austriackie. Batalion Jemmapes, zwiększony w biegu oddziałami z rozproszonych brygad, z zemsty gwałtowną natarczywością uderza na okopy, i wdzięra się na nie po ciałach ranionych i zabitych. — Jazda nawet, przemógłszy trudności gruntowe, rzuca się na reduty. Wszyscy kanonierowie austriaccy dziel-

nie przy działach umierają. Przystępy do baterii ślizgie od krwi ludzi i koni. Wały z trupów znaczą kolejne piętra redut zdobytych. Węgry wzięwszy się na bagnety z ochotnikami francuzkami, stawiają mur żelazny za każdą ogniową ścianą. Zebrań Francuzi z dołu wychodzący, ledwie wystarczają na zastąpienie w szeregach ginących od wystrzałów z redut. — Xiążę Chartres z kolumną swoją ani krokiem dalej postąpić już nie może, znowu stratowani, spędzeni być mieli na płaszczyznę, kiedy jenerał Ferrand, wychodząc nareszcie ze wsi Jemmapes, którą zdobył, ukazuje się na czele sześciu tysięcy ludzi i ośmiu dział, i bierze Austriaków we dwa ognie. (D. c. n.)

Nowy rodzaj papieru.

Od dawnych czasów papiernie holenderskie były najstawniejsze w Europie, a teraz udało się Holendrom wynaleźć pewien gatunek papieru, który łączy w sobie elastyczność pergaminu z przezroczystością szkła. Ten wynalazek może to sprawić, że będziemy mogli się obejść bez zwyczajnego, kruchej i kosztownego szkła krzemionkowego, ponieważ papieru tego nie tylko można użyć zamiast szyb do okien, ale i do robienia zwierciadeł.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od dnia 19 do dnia 20 Marca.

Czajkowski Jgnacy, Tomkowicz Apolinar ob., Podwesocki Józef, Siemońska Marya ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Podwesocki Józef, Czajkowski Jgnacy, do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Ner 762.

CESARSKO KROLEWSKI TRYBUNAŁ Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

W zastosoowaniu się do Art. 12. ustawy Hipotecznej z r. 1844 wzywa strony interesowane w spadku po ś. p. Stanisławie Jankowskim pozostałym składającym się oprócz ruchomości z połowy następnych kapitałów hipotecznie ubezpieczonych na nieruchomościach w territorium Krakowskiem położonych: 1) z summy 1332 złp. na domu No 22 lit. A. w Gm. II. 2) z summy 1500 złp. na domu No 202 lit. B. tudzież No 203 lit. C. w Gm. X. 3) z summy 1220 złp. na części domu No 203 lit. A. w Gm. X. 4) z summy 1000 złp. na domu No 207 lit. F. w Gm. X. 5) z summy 1200 złp. na domu No 263 w Gminie VIII. 6) z summy 3000 złp. na domu No. 62 w Gminie X. 7) z summy 1500 złp. na części domu No 195 w Gm. X. 8) z summy 1000 złotpols. na domach Nro 12 w Gm. I., i Nro 627 w Gm. V.; aby prawa swe w przeciągu miesiący 3ch Trybunałowi przedstawili — w razie bowiem przeciwnym po upływie tego terminu spadek powyższy Bronisławie, Alexandrze i Leokadyi Jankowskim córkom Stanisława Jankowskiego przyznany zostanie.

Kraków dnia 9 Lutego 1848 r.

Prezes Trybunału
Majer.

(3r.)

Z. Sekretarz P. *Burzyński.*

CENY ZBOŻA

Na Targowicy publicznej w Krakowie w trzech gatunkach praktykowane.

	Dnia 13 i 14		1. Gatunek		2. Gatunek		3. Gatunek		
	Marca		od	do	od	do	od	do	
	1848 roku.		zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.	
Korzec Pszenicy..	29	31	15	26	28	—	—	25	6
„ Żyta . . .	24	25	15	—	23	18	—	—	—
„ Jęczmieni.	—	—	22	—	19	—	—	16	15
„ Owsa . . .	—	—	13	—	12	—	—	11	—
„ Grochu . .	33	34	—	31	32	—	—	—	—
„ Jagieł . .	—	—	56	—	54	—	—	—	—
„ Rzepak zi.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Rzepak le.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Ziemiaki	—	—	16	—	—	—	—	—	—
„ Konieczyny	—	—	90	—	80	—	—	—	—

Centnar siana od złp. 3 gr. 9, do złp. 2 gro. 15.
 „ słomy od złp. 2 gr. 19, do złp. 2 gro. 9.
 Spirytusu garniec z opłatą od zł. — gr. — do zł. 8 gr. —
 Okowity „ „ od zł. — gr. — do zł. 7. gr. —
 Drożdży waniem. z piwa Mar. od zł. 13 do zł. 14.
 Drożdży wanienska z piwa Dubel od zł. 7 do zł. 9.
 Sporządzono w Biórze C. K. Kommiss. Targowego.

Kraków d. 14 Marca 1848 r.

C. K. Kommissarz Targowy
W. Dobrzański.